

Na slovíčko s panem Ing. Richardem Unruhem, členem rady spolku Nové Habří

Vítejte, sochy!

Richard Kozohorský, autor rozhovoru, foto archiv Richarda Unruha

Osobnost: **Ing. Richard Unruh (1975)**

- > Bývalý novinář, dnes podnikatel a investor
- > V manželství s krásnou ženou Jankou
- > Je otcem Eliáše a Antonie

► Že jste v červnovém čísle našeho Zpravodaje nečetli úvodní slovo paní starostky Václavy Zímové? Ale to jste měli! Popovický Sherwood se jmenuje a vězte, park onen s Bílým květem mistra Vladimíra Preclika uprostřed nevěstí nic, čím by se našinec mohl chlubit navenek. Jakož i jinými zanedbanými zákoutími, či veřejnými prostranstvími obce. Vše se dá ale změnit, zlepšit a dodělat, s vizí lepšího místa pro život, cituji z úvodního slova paní starostky.

Fakt jsme ke svému okolí tak apatičtí? Naštěstí, stále jsou tu ti, co nás z letargie stůj co stůj chtějí vytrhnout. Probrat, řekněme. Totiž k víře v ryzí občanství. A tak po dlouhé, temné pandemii nás navštívily sochy. A budou s námi až do listopadu. I tam, kde bývá nebezpečno.

Pořadatel výstavy „Velkopovické sochy“, pan inženýr Richard Unruh, přiblížil čtenářům minulého Zpravodaje atmosféru vernisáže a je tamtéž i autorem rozhovoru se sochařem a výtvarníkem Čestmírem Suškou.

► Pan Čestmír Suška je jedním z dvanácti vystavovatelů. Špičkové umělce a jejich dílo jste, při vši účtě, sám jistě nesháněl, pane inženýre.

RU: „Když se pro něco rozhodnu, začnu o tom mluvit před ostatními, a pak už se takový veřejný slib obtížně bere zpátky. Vyslovený plán se stane snáz. Na tuto výstavu naše odhodlání nestačilo, byla třeba odbornost. Čestmír Suška a pár dalších výtvarníků, které znám, mně doporučili své soupeřníky. Oslovil jsem i manžele Koštířovi z galerie Sochárium a ředitele mezinárodního festivalu Sculpture Line, pana Ondřeje Škarku. Společně jsme několikrát prošli obec, vybrali vhodná místa a k nim pak příslušná díla a výtvarníky. Některá díla dokonce vznikla nebo byla upravena přímo pro výstavu v Popovicích.“

► Nicméně sehnat finance bývá vždycky to nejtěžší...

RU: „Jsem přesvědčen, že životaschopný projekt poznáte podle toho, že najdete způsob, jak jej zrealizovat. Finanční základ nám poskytl nadace Kozel lidem místního pivovaru. Díky tomu jsme mohli pozvat další sponzory, partnery a spolupracovníky. Někdo přispěl finančně, jiný odborností, časem nebo plně-

ním zdarma. A někdo půjčil jméno a pomohl tak svým renomé, abychom dosáhli toho, co bylo potřeba. Všem přispěvatelům děkuji!“

„Životaschopný projekt poznáte podle toho, že najdete způsob, jak jej zrealizovat.“

► Občanské sdružení spolek Nové Habří, z.s.... Kdy vlastně vznikl a proč?

RU: „Zhruba před deseti lety. Jakmile jsme dokončili práce na vlastních domech, začali jsme se dívat za plot a zjišťovat, co by Popovicím slušelo. Abychom měli instituci, založili jsme spolek. Díky tomu máme stanovy, členy, společný účet, schopnost získávat dotace a příspěvky, realizovat díky nim projekty a jednat s partnery a dodavateli. Krom průběžných porad máme i tradiční schůze členů spolku, o Vánocích a v létě, což jsou mimořádně příjemná shromáždění, na která chodí i řada přátel z Popovic, okolních osad a jiných obcí.“

► Našel bych ve zrodu spolku i zárodek vleké diskuse s tehdejšími vedeními obce?

RU: „Dobré fungování obce v jejích základních

funkcionalitách považuji za samozřejmost. Nejsem si jist, že v minulosti role ve vedení obce a zastupitelstvu naši spoluobčané přijímali s plným vědomím toho, co taková role vlastně obnáší. Z toho mohly pramenit a pramenily odlišné představy. Nejsme však stěžovatelé. Snažíme se měnit život k lepšímu svou prací nebo pomocí. Zažili jsme již tři, čtyři volební období, během kterých se nám snad lépe a lépe daří obci předávat své názory a ukazovat na příkladech vlastních aktivit a projektů, že stojí za to jít nad rámec běžné operativy obce a myslet dlouhodobě a projektově.“

► Problémy s tamní (ne)komunikací jsou definitivně zažehnané?

RU: „Cesty v Habří byly typickým příkladem nesprávného řízení. Jedná se o nejdéle otevřený projekt se stavebním povolením. Trvá déle než 15 let! I velmi vleký Strahovský tunel se postavil rychleji, Eiffelovka by stála už sedmkrát. Než jsme projekt začali podporovat, trpěl řadou nedodělků a v minulosti nevyjasněných momentů. Nebylo možné jej dotáhnout. Pomohli jsme zaktualizovat projekt, zmapovali a vyjasnili vlastnické vztahy, připravili k financování a nabídli i naši finanční spoluúčast na realizaci. Děkuje vedení obce, že jsme našli způsob,

jak ve vzájemné spolupráci napravit přešlapy minulého vedení. Opomenutá investice do dešťové kanalizace již proběhla vloni, nyní stačí dokončit povrchy a chodníky.“

► Trpělivost i růže přináší, říká se...

RU: „V případě projektu komunikací v Novém Hábí a okolí jsme veřejně i neveřejně poukázali na nedostatky v přípravě projektu a nabídli účinnou pomoc. To se povedlo dotáhnout. A v mezičase – protože každý stavební projekt, jak všichni víme, je zejména o trpělivosti, jsme pro sebe, sousedy a obec zrealizovali řadu úžasných projektů. Napadá mě například doplnění veřejného osvětlení, workoutové hřiště, posezení v lese, spolupřiancování sněhového skútru na stopování běžeckých stop, výsadba stromů, volejbalový tým v Popovicích, odborné čištění pomníků a řadu dalších sousedských a společenských akcí. Při té příležitosti jsme se naučili spolupracovat s obcí i řadou dalších partnerů.“

„Snažíme se měnit život k lepšímu svou prací nebo pomocí.“

► Nezmínili jste jednu z nevymluvnějších aktivit spolku: zvony pro Velké Popovice.

RU: „Z návratu zvonů do kostela se můžeme radovat každý den, kdy v poledne a v šest večer zvoní dva nové zvony Vladimír a svatý Václav, zvaný Velkopopovický. O slavnostních příležitostech se k nim do akordu přidává i pět set let starý třetí zvon, který jsme nechali opravit. S tímto nápadem jsem žil tři roky. Na začátku byly planoucí oči kostelníka Vlasty Čelíkovského, kterému nápad udělal nezřízenou radost, na konci pak Velikonoční neděle, kdy opat strahovského kláštera za bzučení televizních kamer světil nové zvony, které nepřiletěly z Říma, nýbrž z Brodku u Přerova. Přímou mystický byl zážitek ve zvonařské dílně Leticie Dytrychové, kde se nové zvony rodily. A pak spolupráce s kampanologem, který určuje ladění nových zvonů. Hodně přes milión korun se vybralo mezi sponzory, kamarády a sousedy. Kovář Roman Kotrč na paměť toho vyrobil ceduli cti, k vidění v kostele, a Niky Tušl natočil formanovský filmík, který je na stránkách našeho spolku. Bylo skvělé vidět, jak akce spojila obec, pivovar, církev a naučila nás všechny, že spolu můžeme cokoliv.“

► A kdy, kdo a při jaké příležitosti řekl – když sochy pod širým nebem, tak ve Velkých Popovicích?

RU: „Velkou inspirací mi byl Ondra Škarka se sochařským festivalem Sculpture line, a to již před několika lety. Čekal jsem jen na vhodnou konstelaci, až nasbírám dost volné energie na to, přivést projekt na svět. Podobně jako u zvonů i u soch jsem čistě sobecky zatoužil mít v Popovicích umění, opéknit si naše okolí. Zároveň jsem tušil, že radost z výsledku nebudu mít sám.“

Plenér Velkých Popovic mi na výstavu přišel velmi vhodný, centrum je pěkně sevřené. Chtěl jsem ukázat zákoutí obce v novém světle a souvislostech. Navíc v době covidové mi došlo, že nonstop galerie na ulici bude jedním z mála dostupných a nezavřených míst.“

► Jakou myšlenku projekt skýtá a čím by měl občany Velkých Popovic oslovit?

RU: „Výstava je mým příspěvkem k oživení české kultury po dvou letech nuceného útlumu. Sochy a umění do veřejného prostoru patří vždy. Jen se to v českých obcích málo vidí. Ideou za projektem je dopřát nám pocit z toho, když do notoricky známých míst umístíme nový prvek. Když je to do hezkého parku, na jednu zjistíme, že socha je třešnička na dortu posekané trávy, zametených ulic a vydlážděných chodníků. A naopak v místě, kde se neuklízí nebo to čeká na nový život, může umění působit jako fajnový vykřičník. Zároveň jsem chtěl dát důvod procházet hezkým centrem obce nejen obyvatelům Popovic, ale i našim přátelům a rodinám odjinud. Nabídnout další motiv, proč navštívit naši obec na pomezí velkoměsta a divočiny. Myšlenka oslovila i místní instituce – paní starostka pozvala na vernisáž paní hejtmanku Petru Peckovou, procházku po sochách absolvovali starostové obcí Ladova kraje a pivovar sochy zařadil jako letní atrakci pro návštěvníky pivovaru. Stejně tak výstavu prezentují i média.“

► Zrovna jsem se chtěl zeptat, jak váš originální počin vnímalo zastupitelstvo naší obce...

RU: „Skvěle. Dostali jsme opět důvěru, velkou podporu a těšíme se z akce spolu.“

„Naučili jsme se spolupracovat s obcí i řadou dalších partnerů.“

► Procházíte-li s pomocí mapky touto poutavou výstavou, napadne vás možná, proč právě tady ta či ona skulptura. I na to se ptám, pane inženýre.

RU: „Umístění správných soch do správného prostoru je věda. To už vím. Naštěstí se mnou místa a díla vytipovali borci, kteří tomu rozumí. Měli jsme původně seznam dvaceti míst, nakonec jsme využili dvanáct z nich. Roli hraje správné natočení sochy vůči divákovi, velikost, podstavec, úprava okolí, kontext s okolními stavbami, nasvícení. To všechno zvažuje sochař, když dostane zakázku na sochu do konkrétního místa. Například Čestmír Suška si nejprve zakreslil sochu do fotky, a pak na místě přesně ukázal, kam ji dáme. Většina autorů vybrala dílo, přijela na místo a označila bod. Samotnou disciplínou pak bylo kotvení soch, aby držely a stály, jak mají. Použili jsme skvělý vynález zemních vrutů, které se po výstavě vyšroubují.“

► Zastavili jsme se na nedělní procházce u sousoší Pár, autora Lukáše Raise. Půjde-li shora od lékárny, v jednom momentu možná uvidíte pár jakoby v objetí. I to byl záměr?

RU: „Lukáš Rais postavení soch měnil asi třikrát. Jednou stály za sebou, jednou i čelem proti sobě. Dáme je vedle sebe, ať se na sebe nemusí půl roku koukat, rozhodl nakonec.“

„Brusel má svého chlapečka, Praha Jezulátko, v Popovicích máme vílu.“

► Která z těch dvanácti, resp. třinácti soch vás zvlášť oslovila?

RU: „Stál jsem o dílo Saši Koláčkové, tu znám léta a pomohl jsem jí k větší publicitě. Je to takový český Gaudí. Dnes patří mezi slavné výtvarníky. Její Ruka u pivovaru v sobě snoubí přesně to, co má – zábavu, pochopitelnost, možnost se dotknout, radost. Pobavila mě i Kazatelna, Prstýnek a zelený bubák No Freud.“

► A co nahá Rusalka u popovického kostela? Po čas nedělní mše byla oděna...

RU: „Davida Moješčíka jsem si vyhlédl ve Špálově galerii v Praze. Je jedním z borců moravské sochařské školy. Jeho hyperrealistické objekty jsou úžasné. A nahá, malá víla pěkně zapadá do zelené oázy u kostela. Aby ji farníci vzali za svou a aby její cudná nahota neodváděla pozornost od rozjímání, rozhodli jsme se sošku při mši odívat. Brusel má svého chlapečka, Praha Jezulátko, v Popovicích máme vílu!“

► Povězte, souvisí ještě cosi, co nebylo k této nádherné výstavě ještě řečeno?

RU: „Ve Velkých Popovicích žil slavný sochař. Pan Vladimír Preclík tvořil před Sametovou revolucí a zůstalo po něm stovky děl po celé České republice. V našem výběru sochařů proto nemohl chybět ani jeho Bílý květ v Růžovém parku. Dalším ‚preclíkovským‘ zastavením je Kozlovka na Masarykově ulici, jeho hlava kozla je velmi expresivní. Navštívit můžeme i jeho ateliér, dnešní pizzerii u Kameného kříže. Na repasi pak čeká jeho fotbalová síť, která bývala u tělocvičny a dnes je uskladněna v Technických službách.“

► Jeho Bílý květ v listopadu poputuje s ostatními sochami z Velkých Popovic?

RU: „Sochy zvednou kotvy, květ zůstane. A možná se společně rozhodneme, že bychom si do veřejného prostoru chtěli dopřát další takové stálce. Z toho bych měl největší radost.“

Děkuji Vám za rozhovor. ■